

streek; van die kan er volgens de belijdenis maar hoogstens één Kerk zijn; de andere zijn secten, die zich met den naam der kerk versieren. Een „inter-sectarische“ houding zou hier dus mogelijk zijn; een „interkerkelijke“ niet. Wat men in S.S.R. natuurlijk bedoelt is dit, dat men, tot het bereiken van een bepaald doel, n.l. den opbouw van een christelijk studentenleven en een christelijk wetenschappelijk arbeid, verbinding, samenwerking zoekt, met hen, die men ook meent te moeten houden voor ware geloovigen.

Wil men, dan zou men zulk een vereeniging beter niet een „interkerkelijke“, maar wel een niet-kerkelijke, christelijke organisatie kunnen noemen.

Wanneer wij de zaak zóó stellen, komt direct de vraag op: is het mogelijk het christelijke los te maken van het kerkelijke? En indien het al mogelijk is, is het ook geoorloofd?

Dat het mogelijk is, valt m.i. geen moment te ontkennen. Ook de belijdenis gaat hiervan uit. Als art. 28 den eisch stelt, dat de geloovigen zich af te scheiden hebben van degenen, die niet van de Kerk zijn, dan onderstelt dit reeds de mogelijkheid, dat er ware geloovigen zijn, die hier op aarde op een bepaald moment van hun leven geen lid zijn van de kerk. Ja, het is zelfs mogelijk, dat er ware geloovigen zijn, die hier op aarde gedurende hun geheele leven geen lid zijn van de Kerk van Jezus Christus, die zich hier op aarde niet voegen tot deze vergadering dergenen, die zalig worden, welke vergadering hier op aarde altijd een bepaald adres heeft in iedere plaats; en die pas in hun sterven door God Zelfen gevoegd worden bij die Vergadering, buiten welke geen zaligheid is.

Mogelijk is het dus; maar is het ook geoorloofd? De belijdenis zegt heel duidelijk: neen! Het is het ambt aller geloovigen om zich te voegen tot deze Vergadering, hetzij op wat plaats, dat God ze gesteld heeft.

Ieder geloovige, ook iedere geloovige student aan een onzer Rijksuniversiteiten, heeft dus de plicht, zich te voegen bij de wettige Kerk van zijn woonplaats. En het is en blijft altijd onze christenplicht, onze plicht als naaste (denk aan de gelijkenis van den barmhartigen Samaritaan en aan die van het verloren schaap!) om onzen medestudent, die zich niet voegt bij de wettige kerk van Christus, op te wekken en te vermanen, dit wél te doen. Door de hopeloze verdeeldheid van het kerkelijke leven, is er over de geloovigen gekomen een soort stemming van moedeloosheid; het is onbegonnen werk te gaan arbeiden aan de eenheid van de kerk; het haalt toch niets uit. Mede onder invloed daarvan heeft zich mogelijk ook ontwikkeld de pluriformiteitstheorie der kerk, welke het vermanen om tot kerkelijke eenheid te komen, zóó mogelijk nog meer lam legt. Er is gekomen een soort kerkelijk indifferentisme. Men is en men blijft nu eenmaal, als zich geen groote moeilijkheden voordoen, als bijv. een huwelijk met iemand uit een andere kerk, lid van de kerk, waarin men geboren en gedoopt wordt. Maar de spanning, die er gelegen is en steeds moet blijven in het betrachten van het ambt aller geloovigen, welke de ware, de wettige kerk zij, is er bij velen grondig uit. De kerk staat in het leven van vele geloovigen niet slechts op de tweede plaats, maar op de zooveelste plaats; ergens heel achteraan. Alleen bij kerkelijke conflicten vlamt bij sommigen nog eens wat hartstocht op.

Dit is een toestand, die onder geen beding zóó mag blijven. Ik wees er in Libertas reeds op: als Christus de kerk den naam geeft van Zijn eigen Lichaam, een naam, dien Hij aan geen enkele andere instantie of organisatie geeft, dan wijst dit er wél op, dat in Zijn oog de kerk een van de belangrijkste dingen is; en moet zijn in het geloofsleven van ieder christen.

Daarom mag het debat, wilt ge, het gesprek over de kerk, niet iets blijven, waar men geen interesse voor heeft, dat men vervelend vindt, dat men ongeestelijk vindt, en wat dies meer zij! In een waarachtige christelijke samenleving moet altijd de spanning aangaande de wettigheid van de kerk, waar men lid van is, levendig blijven.

Ook een niet-kerkelijke organisatie, die zich christelijk wil blijven noemen op gerechtvaardigde gronden, die zich b.v. baseert op den Bijbel, die het christelijk leven onder haar leden wil bevorderen, mag nooit het debat over de wettigheid van de kerk tegenstaan.

Natuurlijk wijst zulk een debat op een gebrokenheid in het christelijke leven; een gebrokenheid, die wij niet kunnen ontkennen, om de heel eenvoudige reden, dat die er is. Alleen vereenigingen, die bestaan uit leden van slechts één kerkgenootschap, zullen zulke debatten onderling niet behoeven; een vereeniging van Roomsche studenten zal de wettigheid der Roomsche kerk allicht als grondstelling aanvaarden; zulk een vereeniging zal vanuit die grondstelling kunnen gaan bouwen aan het Roomsche studentenleven; zulk een vereeniging zal allicht ook innerlijk veel sterker zijn.

Zulk een vereeniging is de S.S.R. niet. Deze wil haar leden recruteeren alleen uit de kringen, die de gereformeerde belijdenis zijn toegedaan, maar waarvan de belijders lid zijn van verschillende, nog al uiteenlopende kerkgenootschappen.

P. JASPERSE.

UIT DE BUITENLANDSCHE KERKEN

UIT AMERIKA. VIII.

Wie uit Nederland in Amerika komend, daar een poosje meeleeft wordt telkens getroffen door een zekere oppervlakkigheid, welke het amerikaansche leven in schier elk opzicht openbaart.

Dat geldt ook van het vereenigingsleven, het organisatieleven van de jeugd en van mannen- en vrouwenvereenigingen.

Zoo is het b.v. nergens de gewoonte om de onderwerpen die men behandelen wil door een inleider te laten inleiden. Men komt samen, bijna steeds onder leiding van den plaatselijken predikant, die zoowel de vergaderingen van de vrouwen- als van de mannenvereenigingen te leiden heeft, een Schriftgedeelte wordt gelezen en daarover begint men dan maar, geheel onvoorbereid te praten.

Wel is er een bond van mannenvereenigingen, die een soort van leidraden uitgeeft voor Schriftstudie, maar van eenige methodiek daarbij is geen sprake. Er worden een paar algemeene opmerkingen gemaakt en verder wat vragen gesteld en overigens moet ieder er maar het zijne van denken. Elke opinie is welkome en ik heb het nog nooit meegemaakt, dat de voorzitter aan het einde der bespreking een conclusie trok. De vereeniging die ik verschillende malen bezocht heb behandelde den brief aan de Hebreërs. Daarmee was men al een heelen tijd bezig, ingevolge de leidraden van den Bond, die tekst voor tekst deze stof behandelt. Er wordt slechts om de veertien dagen vergaderd en op die manier kan men jarenlang bezig zijn met de bespreking van een Bijbelboek. Het verloopt dan ook meer in een tekst- dan in een Schriftbespreking. Men ziet tenslotte door de boomen het bosch niet meer. Van eenig verband tusschen bepaalde tekstgroepen heb ik niets kunnen bespeuren, en nog minder van een begrip en vasthouden van den geheelen brief, dien de Apostel schreef aan de Joden. Het laatste wat ik meemaakte was de bespreking van Hebreërs elf, de „galerij der geloofshelden“ of de „wolk der getuigen“ zooals de Apostel er zelf van zegt.

In de bespreking kwam de vraag op of hiermee nu wel het „zaligmakend geloof“ bedoeld kon zijn, immers het leven van Simson en van Rachab de hoer en van het Israëlietische volk zelf, dat „in het geloof door de Rode Zee is doorgestaan“ wijst er op, dat hier iets anders dan het zaligmakend geloof bedoeld moest zijn.

Uit de bespreking kwam toen naar voren, dat er verschillende soorten van geloof zijn, immers men heeft geleerd, dat er naast het zaligmakend geloof ook een historisch geloof, een tijdgeloof en een wondergeloof bestaat. Toen ging men zich er in verdiepen welke soorten van geloof al die menschen, die in het elfde hoofdstuk genoemd worden, wel gehad kunnen hebben. Toen tenslotte iemand de opmerking maakte, dat in de hollandsche vertaling toch stond „door HET geloof“, en dit bepalend lidwoord toch wel op het zaligmakend geloof wees, werd geantwoord dat de engelsche vertaling dit bepalend lidwoord niet heeft, doch alleen maar: „by faith“. Tenslotte werd besloten aan den professor in het grieksch aan het Calvin College te vragen, wat de grondtekst precies zegt, misschien kon dat wat meer licht brengen.

Dit alles geschiedt onder leiding van een predikant die zelf aan Calvin College gestudeerd heeft.

Dit bewijst wel hoe weinig diep de Schriftstudie gaat in Amerika, zelfs onder predikanten. Men heeft geen oog voor het organisch verband, voor de doorgaande lijn van een Bijbelboek, voor een hoofdbedoeling uit een betoog, dat de Schrift geeft. Toen tegen al deze dwaze redeneringen in de opmerking werd gemaakt, dat de Apostel in hoofdstuk elf bezig is aan den climax van al hetgeen hij daar vóór gezegd heeft en de Heilige Geest als het ware worstelt om het den geloovigen uit de Joden duidelijk te maken, welke de betekenis van den Schaduwendienst is geweest, en hoe de heiligen van het Oude Verbond dit als ziende den Onzienlijken aanvaard en beleden hebben en dat de inhoud van het geloof is: Jezus Christus en er naast dit geloof geen ander geloof zijn kan en heel het elfde hoofdstuk allen zin en betekenis verliest als men dit Schriftuurlijk geloof er uit weg neemt, begreep niemand wat er gezegd werd.

Dit is wel heel droef, want men houdt op die manier geen Heilige Schrift meer over, en blijft de Bijbel een gesloten boek.

Ik wijt dit aan de oppervlakkigheid waarmee men in Amerika met de dingen het geestelijke leven betreffende omspringt.

Er is geen lust tot diepgaand onderzoek en een nalen van de bronnen. Lezen doet men in Amerika niet, men houdt van „society-life“, van het gezelschapsleven en wanneer dit ook maar door middel van de mannenvereeniging bereikt wordt is men er al tevreden mee. Men kijkt u verbaasd aan wanneer men vertelt hoe in Nederland een inleiding tot stand komt en een lid soms twintig minuten of een half uur achtereen aan het woord is om de stof in te leiden en daarbij studie

maakt van handboeken en bijbelcommentaren.

Dat alles is radicaal vreemd aan Amerika.

Ik geloof dat dit alles ook verband houdt met een materialistisch inslag, waardoor het amerikaansche leven zich kenmerkt, en waardoor de abstracte dingen niet meer de plaats krijgen die zij hebben moeten.

Amerika leeft uit de leer van het pragmatisme. „Does it work?“ vraagt hij. Is het praktisch en heeft het effect? Daarom heeft hij verstand van technische dingen, weet precies hoe een auto in elkaar zit, hij ziet er de nuttigheid van, in het dagelijksche gebruik, maar al wat zweemt naar abstracte geestelijke zaken mist zijn intense belangstelling. Je doet er in de praktijk niets mee. Vandaar ook zijn geringe schatting van het intellectuele leven en zijn totaal gemis aan interesse voor alles wat van geen praktisch nut voor hem is. Wetenschap kan hij alleen maar gebruiken voor zoover zij dienstig is voor de gezondheid van zijn gezin, zijn vee en zijn land. Kunst gaat hem volstrekt niet aan. Een mooi gedicht weet hij niet te genieten, zin en begrip voor historie heeft hij niet, de ontwikkeling en de politieke tendenzen van andere landen hebben alleen zijn belangstelling voor zoover Amerika er mee te maken kan krijgen en dus hij er persoonlijk belang bij heeft.

„Does it work?“ en als het „niet werkt“, d.w.z. wanneer het niet past in het schema van zijn materialistisch denken komt het op de tweede plaats.

Dit wil niet zeggen dat hij aan den dollar vast zit. Hij doet dit in geen geval meer dan de Nederlander vast zit aan zijn gulden. Voor kerk en school heeft hij veel over. Er worden groote bedragen gegeven voor het onderhoud van de scholen. Maar ook hiervan geldt het dan ook: „does it work?“ d.w.z., heeft het praktisch nut? Het onderwijs is bijnaak. Er wordt meer gedaan aan sport dan aan studie. De leermiddelen zijn bijna alle precies gelijk aan die van de openbare scholen, dezelfde leesboeken, dezelfde geschiedenisboeken en taalboeken. Maar de kinderen blijven in eigen milieu en dat is de hoofdzak, daar heeft hij wat voor over.

Natuurlijk laat dit pragmatisme niet na ook het kerkelijke- en vereenigingsleven te stempelen. Als Nederlander stuit men er telkens op en vraagt men zich af hoe de Amerikaan in deze geestelijke armoede kan blijven leven. En wat blijft er over wanneer dit pragmatisme zelf eens niet meer beantwoordt aan het: „does it work?“ Want ook in het nu nog zoo welvarend Amerika doen zich verschijnselen voor die er op wijzen, dat er problemen zijn, die door geen pragmatisme uit den weg te werken zijn. Het Amerika van vandaag is een ander dan dat van twintig jaar terug, heeft reeds menig Amerikaan mij verzekerd. En het beeld dat het morgen vertoonen zal, zal er nog minder op gelijkjen.

En zal de gereformeerde jeugd dien dag staan kunnen, dan zal het meer geestelijke diepte moeten kennen dan het nu heeft. En de organisaties van de gereformeerde mannen- en vrouwenvereenigingen kunnen hiertoe den weg bakenen, wanneer zij zich werkelijk aan de studie gaan geven en er meer in zien dan een stukje van hun society-bestaan.

v. S.

GRONINGER BRIEVEN

Amice frater,

Wij zetten ons verhaal over den triomf der wereld met haar natuurwetenschap over de kerk nu voort.

Russell wijst er op, dat de vinding van Copernicus nog viel in de zestiende eeuw, in de dagen der groote Reformatie, en toen niet aanstonds groote opschudding verwekte.

De Roomsche kerk bleef tamelijk rustig onder het geval, totdat het concilie van Trente er was geweest.

En de groote reformatoren wezen Copernicus' leer wel af, maar de kerk van Rome beschikte over meer machtsmiddelen dan de nationale reformatiekerken. Dat was een voordeel, zegt Russell, want de kerk keert zich altijd tegen alles wat de menschheid geluk en helderder licht en vooruitgang kan schenken.

Gij ziet, dat hij van de kerk niet veel hebben moet. Luther, dus zegt hij, spotte met den inval van Copernicus, die zelf verklaarde, dat zijn leer niet tegen de Schrift inging, waarin hij later groot gelijk kreeg. Hij droeg zijn eerste werk zelfs op aan den Paus.

Calvin wilde ook van de meening, dat de aarde zou wendelen om haar as, niets weten. Zouden wij de autoriteit van Copernicus, dus zeide hij, zetten boven die der Schrift? In Psalm 93 lezen wij toch: ook is de wereld bevestigd, zij zal niet wankelen.

En het is waar, dat Calvin zich de aarde dacht als een plat vlak.

Wij lezen in zijn Institutie, I.V. 11: „hoe overvloedig heeft niet het gansche volk der wijsgereen zijn domheid en onbetekenendheid in dit opzicht bewezen? Want om nu maar anderen te laten loopen, die nog veel ongerijmder dingen in hun dwaasheid bazelen: Plato, die onder allen de meest godsdienstige en meest bezonnene is, zinkt zelfs in het niet met zijn bewering van een zonden half.“